

Carrer Ample

Navarcles

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Nucli antic

Coordenades:

Latitud: 41.75232
Longitud: 1.90489
UTM Est (X): 408954
UTM Nord (Y): 4622857

Classificació

Número de fitxa 08140 - 27
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVII-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Algunes cases es troben en estat d'abandó.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 23/04/2008 - 02:00

Descripció

Carrer de traçat sinuós, edificat sobre el camí que venia de Talamanca, passant per davant de l'Església. És el més antic de Navarcles, però de les cases originàries del segle XVII pràcticament no en queden restes visibles. Hi predomina una diversitat de tipologies constructives, de diferents èpoques i alçades. Les cases han estat força modificades amb el temps, amb l'afegit de balcons i sobrealçats. Continua sent un dels

carrers principals i més comercials (junt amb el carrer Nou) i molts baixos són ocupats per establiments comercials, sovint amb un tipus de retolacions poc adients. L'aspecte de les façanes no segueix un criteri establert: n'hi ha a pedra vista, arrebossades, etc. Tot això li dóna un aspecte excessivament heterogeni. Les cases que han conservat millor la tipologia tradicional dels segles XVII-XVIII són les número 39, 37, 35, 33bis, 40, 36, 32, 29, 24, 14, 15 (Rectoria), 17 (ca la Madrona), 6. Altres cases arquitectònicament interessants però posteriors són les número 30, 28, 26, 27, 23, 21, 18, 16, 12, 10, 5, 7, 8. El carrer és asfaltat i té voreres estretes. L'enllumenat és amb faroles del model estàndar al nucli antic i té restes del cablejat aeri força visibles.

Observacions:

Llinda de la casa núm. 39: 1713; llinda de la casa núm. 40: "FEC 1728 VIC"; llindes de la casa núm. 28: 1844, 1816; a l'arc de ferro sobre el portal de la casa núm. 5: 1879, llinda de la casa núm. 17 (ca la Madrona): "es de 1643"; casa núm. 7: "AÑO" "1864".

Cal Caló (núm. 23) conserva un celler semi-soterrani molt interessant, amb volta de pedra sostinguda sobre la roca natural, que ha estat retallada. Conserva dues tines.

Cal Fusteret (núm. 40) té un portal molt ample perquè tenia la màquina de batre del poble i calia entrar-la.

Cal Manganell (núm. 6) era també una casa important pertanyent a pagesos acomodats i manté una tipologia arquitectònica dels segles XVIII-XIX força interessant.

Història

El segle XVII augmenta la població i els masos de la Sagrera comencen a vendre patis perquè els veïns hi construeixin i es forma el carrer. El carrer seguia l'eix d'un camí antic (que Fortià Solà qualifica de camí ral) i que venia de Talamanca i donava a la Plaça Vella. El 1687 ja estava totalment construït i llavors rebia el nom de carrer Major i era el més important de Navarcles; s'hi trobaven les millors cases, moltes d'elles pertanyents a famílies de pagesos acomodats, com els Aguilar, els Vintró, els Bertran, els Serra, els Escaiola, els Manganell... El 1780 el carrer tenia 36 cases; el 1853, 42, i el 1883, 45. Hi predominava la casa unifamiliar. Els baixos es destinaven al bestiar, a les tines i a les bótes. La primera planta era per a l'habitatge i la golfa servia de magatzem. A la segona meitat del segle XIX algunes cases van convertir les golfes en pisos. Després aquest procés va continuar i moltes cases s'han anat fragmentant encara més, mentre les antigues famílies han marxat cap a barris perifèrics. El 1909 l'Ajuntament va acordar construir-hi una font i el 1913 els veïns recolliren diners per una bomba que fes arribar l'aigua. El 1816 el carrer es divideix en dues parts: carrer Ample i carrer d'en Serra. El 1922, per estalviar confusions, es dividia en tres carrers, i el nom popular es substituïa pel de carrer del Diputat Creixell. Aquest nom es deuria conservar fins poc abans de la Guerra Civil, quan es canvià pel de Francesc Layret. Després de la Guerra el carrer recuperà el nom tradicional, que ha conservat fins a l'actualitat. Tradicionalment al carrer Ample s'hi ha instal·lat les entitats amb una vida més destacada, com el teatre, Càrites o la Societat Harmonia.

Bibliografia

FERRER, Llorenç (1988). "Navarcles". Història del Bages, vol. 2. Ed. Parcir. Manresa. P. 136-137.

FERRER, Llorenç (1988-1990). "El carrer Ample". Col·leccionable d'història a A més a més: revista de Navarcles.

SOLÀ, Fortià (1910). Navarcles. Notes històriques. Manresa. P. 73.

